

Fənn sillabusu

İxtisas: 6008006-Sosial iş, 6003012- Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları. (İşçi proqram. Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 13.02.2026-cı il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir

Kodu: HFS- B04.1

Tədris ili: II (2026-2027)

Semestr: III

Tədris yükü: Cəmi: 30 saat. Auditoriya saati: 10 saat (6 saat mühazirə, 4 saat seminar)

Təhsilalma forması: qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı : b/m.İbrahimov Aslan Mikayıl oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Ə.Məmmədov küçəsi, 22.

Məsləhət saati: 1 günlər saat: 14.00-15.00, 16.00-17.00

E-mail ünvanı: ibrahimovaslan2021@gmail.com

III.Tövsiyə olunan dərsliklər, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1.Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. Bakı: Hüquq ədəbiyyatı, 2002, 119 s.

2.Azərbaycan Respublikasının Vətəndaşlığı haqqında. Bakı: Azərbaycan Respublikasının qanunu, 1998, 161 s.

3.Allahverdiyev S. S. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının və hüququnun əsasları. Dərslik. «Digesta» nəşriyyatı. Bakı, 2006, 348 s.

4.Barnaşov A.M. Teoriya razdeleniya vlastey, stanovleniye, razvitiye, primeneniye. Tomsk, 2023, 253 s.

5.Cəmilzadə H. Bayrağımız, Gerbimiz, Himnimiz. Bakı, 2021, 217 s.

6.Dəmirov A.H., İsmayılov Ş.N., Hüseynov Q.F. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası və hüququn əsasları. Dərs vəsaiti. Bakı: Mütərcim, 2010, 196 s.

7.Əsgərov Z.A. «Konstitusiya hüququ». Dərslik. Bakı; Bakı Universiteti nəşriyyatı, 2011, 760 s.

8.Əliyev Ş.M. Prezidentlik İnstitutu. Bakı: BDU-nun nəşriyyatı, 1994, 211 s.

9.Xroponyuk B.H. Dövlət və hüquq nəzəriyyəsi. M., 2023, 165 s.

10.İsmayılov İ. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları. Dərslik, Bakı: Qanun, 196 s.

11.Rəsulov M., Qasımov A., İsmayılov. Əmək hüququ. Bakı, 1996, 164 s.

12.Manayev Q.İ. Ailə hüququ. Bakı, 2019. 83 s.

13.Naimov H.V. Cinayət hüququ. Bakı: Qanun, 2018, 143 s.

14.Səməndərov F.Y. "Cinayət hüququ" ümumi hissə. Dərslik, 1999, 2022. 182 s.

IV.Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V.Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları" fənni hüquq anlayışı, hüquq normaları, hüquq münasibətləri, hüquq sahələri, Konstitusiya hüququ, idarəçilik formaları, ərazi quruluşları, seçki hüququ haqqında zəruri bilikləri əhatə edir. Bu kursun məqsədi qeyri hüquqşünaslıq ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrə Azərbaycanın hüquq sistemi ilə tanış etmək, o cümlədən hər bir vətəndaşın qarşısına çıxan bütün ümumi hüquqi

problemlərin aradan qaldırılması üçün zəruri ilkin bilikləri verməkdir. Əsas məqsəd tələbələri təməl hüquqi biliklərə yiyələndirmək, AR konstitusiyası quruluşunu izah etmək, hüquqi bilikləri artırmaq, qanunvericilik bazasından istifadə qaydasını öyrətməkdir

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə Fənn üzrə tələbələrə bəliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan билетinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açə bilər;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17 dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin bəliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir göröləcəkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 6 saat, seminar 4 saat

№	Keçirilən müəhazirə mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Mühazirə	
1	Mövzu: Dövlət və hüquq. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası hüququ. Ekologiya hüququ Plan: 1.Dövlətin yaranması haqqında əsas nəzəriyyələr. Dövlətin formaları. 2.Hüququn anlayışı, əlamətləri, funksiyaları və prinsipləri. 3.Konstitusiyası hüququ anlayışı, mahiyyəti və mənbələri. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşu və prinsipləri. 4.Azərbaycan Respublikasında dövlətin konstitusiyası forması. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Rəmzləri. 5. Azərbaycan Respublikasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları. 6.Azərbaycan Respublikası Prezidentinin, Milli Məclisinin Nazirlər Kabinetinin hüquqi statusu və səlahiyyətləri. 7. Ekologiya hüququnun anlayışı və mənbələri, ekoloji məsuliyyət və ekoloji hüquqlar.	2	
2	Mövzu: Mülki hüququn əsasları. Əmək hüququnun əsasları. Plan: 1.Mülki hüququn anlayışı, mənbələri və prinsipləri, subyekt və obyekt. 2.Mülki hüquq münasibətləri, 3.Hüquqi şəxslər, hüquqi şəxsin növləri. 4.Əqd anlayışı, növləri və formaları. 5.Əmək hüququnun anlayışı, predmeti, prinsipləri və mənbələri. 6.Əmək müqaviləsi anlayışı, tərəfləri, növləri və xitam verilməsi əsasları. 7.İş vaxtı, iş vaxtının növləri və rejimi. 8.İstirahət vaxtı və onun növləri.Əmək intizamı.	2	
3	Mövzu: Ailə hüququnun əsasları. Cinayət hüququnun əsasları Plan: 1 Ailə hüququnun anlayışı, predmeti və prinsipləri. 2.Nikah anlayışı, bağlanma şərtləri və nikahın dövlət qeydiyyatı. 3.Nikahın pozulması qaydaları. 4.Valideynlik hüquqlarından məhrum etmə və valideynlik hüquqlarının məhdudlaşdırılması. 5.Övladlığa götürmə. Uşaqlar üzərində qəyyumluq və himayə. 6.Cinayət anlayışı və cinayətin əlamətləri 7.Cinayət məsuliyyəti anlayışı, cinayət tərkibi və onun əlamətləri. 8.Cəza və onun növləri.	2	

N	Keçirilən seminar mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Seminar	
1	Mövzu: Dövlət və hüquq. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası hüququ. Ekologiya hüququ. Mülki hüququn əsasları. Əmək hüququnun əsasları.	2	
2	Mövzu: Ailə hüququnun əsasları. Cinayət hüququnun əsasları	2	
	Cəmi:	4 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları fəninin tədrisi dövlət və hüququn yaranması tarixi, inkişafı, dövlət anlayışı, mahiyyəti və funksiyalarını öyrədir. Konstitusiyası hüququnun hüququn aparıcı sahəsi olduğunu göstərir. İnsan və vətəndaşın hüquq, azadlıq və vəzifələri ilə yanaşı hüquq və azadlıqların təminatlarını geniş şəkildə təsvir etməlidir.

XII Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları fənninin mözusunə aid əsas anlayışları tərif edir;
- Hüququn anlayışı, nəzəriyyələri, onun obyektləri və subyektləri, norma və prinsipləri, mənbələri Dövlətin anlayışı və onun mənşəyi haqqında nəzəriyyələri, dövlətlərin təsnifatı və konstitusiya haqqında məlumatları izah edir;
- Hüquq nəzəriyyələrini praktik tapşırıqlara tətbiq edir;
- Hüquqda insan və vətəndaş anlayışları, insan hüquqlarının anlayışı və təsnifatı, vətəndaşlıq məsələləri ilə əlaqədar yanaşmaları müqayisə edərək fərqləndirir;
- Azərbaycan Respublikasında dövlət hakimiyyəti və idarəçilik sisteminin, habelə yerli özünüidarəetmənin və vətəndaş cəmiyyətinin mahiyyətini meyarlar əsasında dəyərləndirir;
- Mülkiyyət, mülki hüquq, mülki müqavilə, habelə onlarla əlaqəli hüquqi anlayışlar əsasında bir model layihələndirir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollektiv sualları:

Kollektiv sualları:

1. Dövlət və hüququn yaranması və əsas əlamətləri.
2. Dövlətin formaları.
3. Konstitusiya hüququ anlayışı, mahiyyəti və mənbələri. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası.
4. Azərbaycan Respublikasında dövlətin konstitusiyası və Dövlət rəmzləri.
5. Azərbaycan Respublikasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları.
6. Ekologiya hüququnun anlayışı və mənbələri.
7. Mülki hüququn anlayışı, mülki hüquq münasibətlərinin subyekt və obyekt.
8. Əqd anlayışı, növləri və formaları.
9. Əmək müqaviləsi anlayışı, tərəfləri, növləri və xitam verilməsi əsasları.
10. İş vaxtı, iş vaxtının növləri, istirahət vaxtı və onun növləri.

XV. İmtahan sualları:

1. Dövlət və hüququn yaranması.
2. Dövlətin formaları.
3. Konstitusiya hüququ anlayışı, mahiyyəti və mənbələri.
4. Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası və prinsipləri.
5. Azərbaycan Respublikasında dövlətin konstitusiyası.
6. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Rəmzləri.
7. Azərbaycan Respublikasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları.
8. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin hüquqi statusu və səlahiyyətləri.
9. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin işinin təşkili.
10. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin hüquqi statusu və səlahiyyətləri.
11. Azərbaycan Prezidentinin hüquqi aktları.
12. Nazirlər Kabinetinin statusu və səlahiyyətləri, məhkəmə hakimiyyəti.
13. Ekologiya hüququnun anlayışı və mənbələri.
14. Kadastr, ekoloji məsuliyyət və ekoloji hüquqpozmalar.
15. Mülki hüququn anlayışı, mülki hüquq münasibətlərinin subyekt və obyekt.
16. Hüquqi şəxslər, hüquqi şəxsin növləri.
17. Əqd anlayışı, növləri və formaları.
18. Mülki hüquqi müqavilələr.
19. Əmək hüququnun anlayışı, predmeti, prinsipləri və mənbələri.
20. Əmək müqaviləsi anlayışı, tərəfləri, növləri və xitam verilməsi əsasları.
21. İş vaxtı, iş vaxtının növləri, rejimi.
22. İstirahət vaxtı və onun növləri. Əmək intizamı.
23. Ailə hüququnun anlayışı, predmeti və prinsipləri.
24. Nikah anlayışı, bağlanma şərtləri və nikahın dövlət qeydiyyatı.

25. Nikahın pozulması qaydaları.

26. Valideynlik hüquqlarından məhrum etmə və valideynlik hüquqlarının məhdudlaşdırılması.

27. Övladlığa götürmə, uşaqlar üzərində qəyyumluq və himayə.

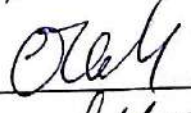
28. Cinayət anlayışı və cinayətin əlamətləri.

29. Cinayət məsuliyyəti anlayışı, cinayət tərkibi və onun əlamətləri.

30. Cəza və onun növləri

S/f.Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları fənninin sillabusu
6008006-Sosial iş, 6003012- Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması ixtisaslarının təhsil proqramı, tədris planı və işçi proqram (Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 14.05.2026-cı il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.) əsasında tərtib olunmuşdur.

Sillabus "**Tarix və onun tədrisi metodikası**" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (14 may 2026-cı il, protokol № 9).

Kafedra müdiri : dos. K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : bım.A.M.İbrahimov